

AFTRAPNING AF FOLKEPENSIONENS GRUNDBELØB GIVER MARGINALSKAT PÅ OP TIL 69 PCT.

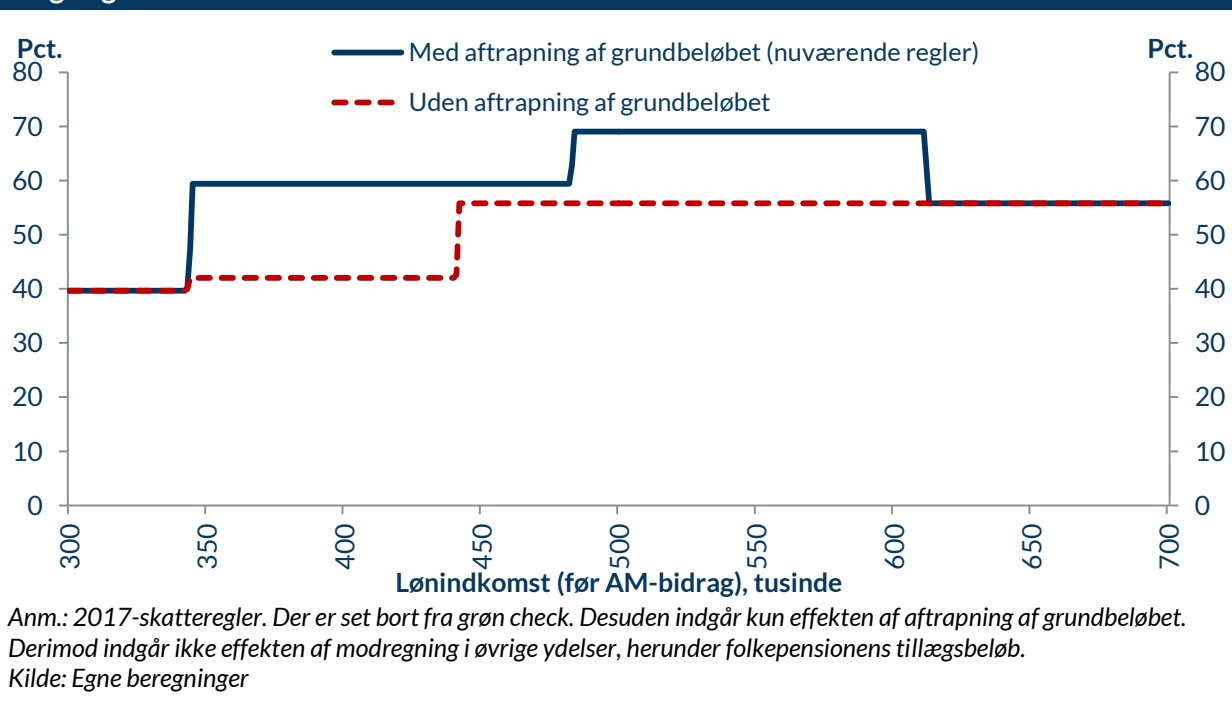
25-09-2017

— PROVENUTAB PÅ 150 MIO. KR. VED AFSKAFFELSE AF AFTRAPNING
AF CHEFØKONOM MADIS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52) OG CHEFKONSULENT JØRGEN
SLOTH BJERRE HANSEN

RESUMÉ

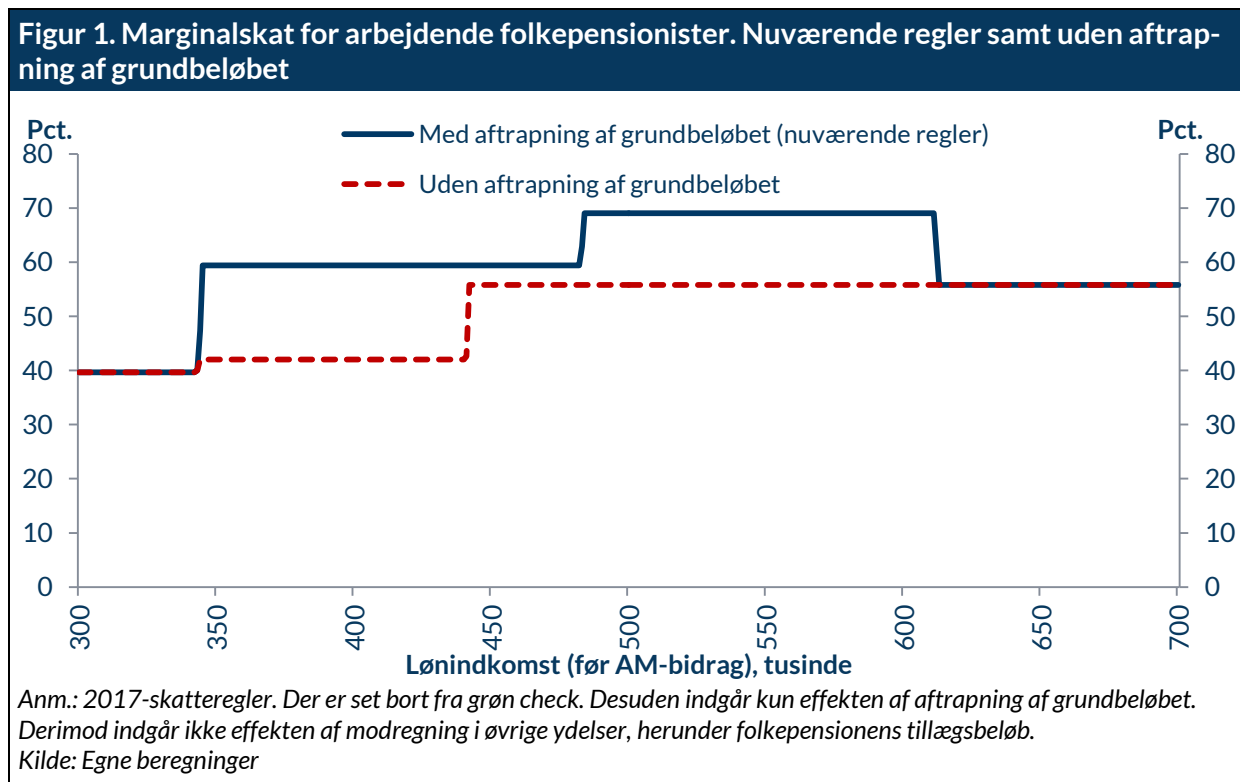
I 2015 er der 1 mio. folkepensionister, der som udgangspunkt er berettigede til fuldt grundbeløb (ca. 74.000 kr. årligt), fordi de har opholdt sig mindst 40 år i Danmark. Ud af denne gruppe modtager omkring 10.000 personer et reduceret eller fuldt aftrappet grundbeløb, fordi de har arbejdsindtægt på over 344.000 kr. Reduktion i grundbeløbet skyldes, at arbejdsindtægt modregnes i folkepensionens grundbeløb. Modregningen i grundbeløbet øger marginalskatten op til 17 pct. point og svækker dermed incitamentet til at arbejde ekstra. Hvis aftrapningen af folkepensionens grundbeløb afskaffes, vil det indebære et provenutab på 150 mio. kr. I 2018 er der et råderum på knap 5 mia. kr. til blandt andet lavere skat. Merudgiften på 150 mio. kr. kan finansieres inden for dette råderum.

Figur 1. Marginalskat for arbejdende folkepensionister. Nuværende regler samt uden aftrapning af grundbeløbet

I 2015 er der 1 mio. folkepensionister, der som udgangspunkt er berettigede til fuldt grundbeløb, fordi de har opholdt sig mindst 40 år i Danmark¹. Ud af denne gruppe modtager omkring 10.000 personer et reduceret eller fuldt aftrappet grundbeløb, fordi de har arbejdsindtægt på over 344.000 kr. Reduktion i grundbeløbet skyldes, at arbejdsindtægt modregnes i folkepensionens grundbeløb.

Folkepensionens grundbeløb udgør i 2017 73.920 kr. Har man arbejdsindtægt på over ca. 344.000 kr. (før AM-bidrag), sker der modregning i folkepensionens grundbeløb med 30 pct. Dvs. hvis man tjener 1.000 kr. ekstra (efter AM-bidrag), mister man 300 kr. i folkepensionens grundbeløb. Det indebærer, at ved en arbejdsindtægt på over ca. 610.000 kr. (før AM-bidrag) er grundbeløbet fuldt aftrappet. I aftrappingsintervallet medfører det, at marginals-katten på arbejde stiger med op til 17 pct.point. Dermed stiger marginals-katten til 59 pct. for bundskatteydere og til 69 pct. for topskatteydere, der er pensionister (mod 42 hhv. 56 pct. for almindelige lønmodtagere) alene som følge af aftrappingen af folkepensionens grundbeløb, jf. figur 1.

¹ VLAK-regeringen og DF indgik i juni 2017 "Aftale om flere år på arbejdsmarkedet". Heri indgik et tiltag om, at man fremover skal have boet 9/10 af perioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen i Danmark, for at kunne opnå ret til fuld folkepension. Med en folkepensionsalder på 65 år, svarer 9/10 til 45 år (mod 40 år i dag).

STIGNING I MARGINALSKATTEN PÅ OP TIL 17 PCT. POINT SOM FØLGE AF AFTRAPNING

Følgende eksempel illustrerer, hvordan marginals-katten stiger som følge af aftrapningen af folkepensionens grundbeløb:

En folkepensionist, der er bundskatteyder, tjener 1.000 kr. ekstra (stiger fx fra 350.000 kr. til 351.000 kr. i lønindkomst). Efter arbejdsmarkedsbidrag udgør stigningen 920 kr. ($1.000 \cdot 0,92$). Da aftrapningen af grundbeløbet er på 30 pct., svarer aftrapningen til 276 kr. ($920 \cdot 0,3$). Når folkepensionens grundbeløb reduceres som følge af aftrapning, indebærer det også en lavere skattebetaling: Der spares indkomstskat på 37 pct. (bundskatteniveau) af det lavere grundbeløb, dvs., at aftrapningen medfører, at folkepensionens grundbeløb er reduceret med 174 kr. efter skat ($276 - 0,37 \cdot 276$). Dvs., at ud af en ekstra indkomst på 1.000 kr., reduceres grundbeløbet med 174 kr., svarende til en stigning i marginals-katten på 17,4 pct.point for en bundskatteyder. På formel kan bidraget til ændringen i marginals-katten beregnes som:

Bidrag til stigning i marginals-katten, bundskatteyder $= 0,92 \cdot 0,3 \cdot (1 - 0,37) \cdot 100 = 17,4$ pct. point

For en topskatteyder kan bidraget til marginals-katten beregnes med samme metode:

Bidrag til stigning i marginals-katten, topskatteyder $= 0,92 \cdot 0,3 \cdot (1 - 0,52) \cdot 100 = 13,3$ pct. point

For en topskatteyder er stigningen i marginals-katten lidt mindre end for en bundskatteyder. Det skyldes, at den sparede skat af det lavere grundbeløb har en større værdi for en topskatteyder (52 pct.) sammenlignet med bundskatteyder (37 pct.)².

PROVENUTAB VED AFSKAFFELSE AF AFTRAPNINGEN AF GRUNDBELØBET

Hvis aftrapningen af folkepensionens grundbeløb afskaffes, vil det medføre et provenutab efter tilbageløb og adfærd på 150 mio. kr. ifølge CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre³. Adfærdseffekterne af de lavere marginals-katter kan groft omsættes til en beskæftigelses-effekt på ca. 200 personer. De positive effekter skyldes som nævnt, at marginals-katterne nedsættes – dog blot til det niveau, som andre lønmodtagere oplever.

² For lønindkomster mellem ca. 440.000 kr. til ca. 480.000 kr. er stigningen i marginals-katten som følge af aftrapningen af grundbeløbet på 3½ pct. point. Det er mindre end de 13-17 pct. point som er beregnet ovenfor. Det skyldes, at uden aftrapning af grundbeløbet, så rammes man af topskatten her, dvs. en marginals-kat på ca. 56 pct. Med aftrapning af grundbeløbet har man endnu ikke ramt topskatten endnu, dvs. marginals-katten er på ca. 59 pct. (42 pct. for en bundskatteyder + 17 pct. point som følge af aftrapningen).

³ Det er lagt til grund, at selvfinansieringsgraden er på 25 pct., hvilket fx er en lavere selvfinansieringsgrad end ved nedsættelse af topskatten (30-35 pct.).

I 2018 er der et råderum på knap 5 mia. kr. til blandt andet lavere skat. Merudgiften på 150 mio. kr. kan finansieres inden for dette råderum.

I dag er der mulighed for at få opsat pension, hvis man udskyder sin folkepension. Det ændrer imidlertid ikke på, at der er ca. 10.000 folkepensionister, der i dag arbejder og har en arbejdsindtægt på 344.000 og derover. De får reduceret deres grundbeløb og oplever derfor en marginalskat på 59 eller 69 pct.